

نگاهی به دوران ریاست رئیس سابق صداوسیما

دوران پنج‌ساله ریاست آقای دکتر علی‌عسگری در هفته اول مهر ۱۴۰۰ به پایان رسید. اگر دوران کوتاه مدیریت آقای محمد سرافراز در صداوسیما را به دلیل حواشی و شرایط خاصی که پیش آمد و به سرانجام نرسید، استثنا کنیم، آقای علی‌عسگری اولین رئیس صداوسیما بود که ریاستش به دور دوم نکشید و تمدید نشد.

به گزارش سایت خبری پرسون، سعید فانیان مدرس و کارشناس رسانه نوشت: در بررسی و نگاهی کلی به مدیریت رئیس و حرکت سازمان صداوسیما در پنج سال مورد بحث، به‌طور اختصار می‌توانیم نکات زیر را مرکز توجه قرار دهیم:

می‌توان گفت در دو دهه اخیر ریاست صداوسیما اشراف کاملی بر بخش خبر و سیاسی رسانه نداشته است. این اشراف در زمان آقای علی‌عسگری به کمترین حد خود رسید. آقای علی‌عسگری در اواخر دوران ریاست آقای علی لاریجانی به صداوسیما منتقل شد و به‌عنوان مشاور ریاست شروع به کار کرد. او تا قبل از ریاست، در حوزه‌های فنی و آموزش مشغول فعالیت بود و سابقه کار و مدیریت در بخش‌های خبر و تولید و مجموعاً حوزه پیام را که از حوزه‌های هدف در صداوسیما محسوب می‌شوند، نداشت.

در دوران ریاست آقای علی‌عسگری، نقدها به دولت وقت به اوج رسید و مواضع سازمان تندتر از هر زمان شد. نگاه برنامه‌های صداوسیما در شبکه‌های مختلف در اواخر دوران مذکور، نسبت به دولت به جایی رسیده بود که مجریان رسانه بدون نگرانی مستقیماً هیئت دولت و شخص رئیس‌جمهور را مورد خطاب و تذکر قرار می‌دادند؛ حتی در هفته‌های پایانی کار دولت دوازدهم در موردی، خانم مجری در برنامه زنده خطاب به دولت وقت گفت بهتر است زودتر بساطتان را جمع کنید و بروید!

همه‌گیری کرونا در کشور، انجام وظایف جاری و معمول همه سازمان‌ها و نهادها را سخت کرد. صداوسیما نیز در شرایط جدید، مشکلاتش برای اطلاع‌رسانی، تهیه گزارش و تولید برنامه‌ها بیشتر شد و در شرایطی قرار گرفت که به‌هیچ‌وجه آمادگی مواجهه با آن را نداشت. سازمان صداوسیما در ماه‌های اول انتشار و فراگیری بیماری کرونا دچار اشتباهاتی شد، ولی با طولانی‌شدن روند در کشور، خود را با وضع جدید وفق داد و در حد توان برای اطلاع‌رسانی و آموزش‌های عمومی تلاش کرد.

در هفته‌های اول بروز نشانه‌های بیماری کرونا در جامعه که بسیاری از دستگاه‌های ذی‌ربط، به‌ویژه وزارت بهداشت، غافلگیر شده بودند، صداوسیما علاوه بر غافلگیری، به اصرار هرگونه اتفاق جدیدی در کشور را تکذیب می‌کرد؛ پخش گزارش‌های تصویری مصاحبه با مردم کوچه و بازار در شهر قم مبنی بر شایعه‌بودن ورود ویروس کرونا و بیمارشدن مردم هنوز در ذهن مخاطبان هست و بارها دستاویز منتقدان در فضای مجازی و محافل علمی شده است. در چندماهه اول درگیرشدن مردم با این بیماری، با وجود نیاز جامعه به برنامه‌های مناسب و آرامش‌بخش و همچنین باوجود توصیه مسئولان کشور، صداوسیما نتوانست کار چشمگیری در این زمینه انجام دهد؛ البته در ماه‌های بعد شرایط قدری بهتر شد.

شروع دوره ریاست آقای علی‌عسگری (سال ۱۳۹۵) هم‌زمان بود با مصوبه مجلس مبنی بر ممنوعیت به‌کارگیری بازنشستگان. صداوسیما در این دوره کمترین تلاش را برای تحقق و اجرای به‌کارگیری جوان‌ترها به جای بازنشستگان انجام داد و تعداد زیادی از مدیران بازنشسته برای چندین سال پیاپی به همکاری خود ادامه دادند.

برخورد یک‌سویه با منتقدان و غیرهمفکران داخلی و اجازه‌ندادن به آنها برای حضور یا انعکاس پاسخشان در دوران ریاست آقای علی‌عسگری ادامه و تا حدی توسعه یافت و متأسفانه در این دوران پنج‌ساله برخورد غیرمنصفانه با برخی از شخصیت‌ها، به‌ویژه برخورد حذفی با یاد و نام مرحوم هاشمی‌رفسنجانی از تاریخ انقلاب و جنگ تحمیلی، به اوج رسید. - کرسی‌های آزاداندیشی که قبلاً بارها مورد تأکید رهبری قرار گرفته بود، یا بحث شفاف‌سازی مورد مطالبه مردم، گرچه به صورت لفظی گاهی مطرح شد، ولی در عمل چندان دنبال نشد و لاقلاً دایره آن شامل تفکرات درون نظام نیز نشد. موضوع شفاف‌سازی در اداره امور سازمان صداوسیما نیز مورد توجه قرار نگرفت.

بسیاری از کارمندان صداوسیما رفتار شخصی آقای علی‌عسگری با همکاران خود در حوزه‌های مختلف کاری تا قبل از ریاست را صمیمی و نزدیک توصیف می‌کردند، ولی او در مقام ریاست نتوانست انتظارات بحق کارمندان سازمان را برآورده کند. کارمندان صداوسیما، به‌ویژه بازنشستگان سازمان، از سال‌ها پیش از پایین‌بودن حقوق خود گلایه‌مند بوده و به آن اعتراض داشته‌اند. در زمان ریاست آقای علی‌عسگری، بعد از چندین سال انتظار و تأخیر، درصدی بر حقوق آنان افزوده شد، ولی در مقام مقایسه با سازمان‌ها و نهادهای مختلف و عقب‌ماندگی‌های به‌جامانده از قبل ناچیز بود؛ بنابراین درخواست بازنشستگان سازمان برای برقراری عدالت و احقاق حقوقشان به‌طور مستمر ادامه دارد.

از انتقادهای واردشده به آقای علی‌عسگری، انتصاب و مبسوط‌الیدگذاشتن برخی از خویشان خود در مدیریت‌های بالای سازمان بود؛ افرادی که سابقه رادیو و تلویزیونی هم نداشتند.

سال‌هاست صداوسیما در کنار نیروهای مستعد و کارآمد، از تورم و انباشت نیروهای غیرکارآمد و بدنه‌ای فربه رنج می‌برد. آقای محمد سرافراز در ابتدای ریاست خود، برنامه تعدیل و متناسب‌سازی نیروها را شروع کرد، اما با توقف و پایان ناگهانی مدیریت وی، آن طرح‌ها ادامه نیافت. در همه سال‌های گذشته، صداوسیما به دلیل قواعد متفاوت خود، در جذب نیرو مستقیم و مستقل از دولت عمل کرده و علی‌رغم ممنوعیت به‌کارگیری و استخدام جدید در سال‌های مختلف، نیروهای جدیدی را به کار گرفته است.

تجربه نشان داده است هر قدر مدیریت کلان صداوسیما قوی‌تر و منسجم‌تر عمل کند، اقدامات شخصی و اعمال سلیقه‌های فردی مدیران زیرمجموعه نیز کمتر فرصت بروز و ظهور پیدا می‌کند. در دوره محل بحث، سلیق مدیران و ناپختگی برخی از آنان باعث تعطیلی تعدادی از برنامه‌های موفق یا ممنوعیت بعضی از مجریان شاخص شد؛ اقداماتی که متأسفانه غالباً در مقابل خواست و سلیقه اکثر مخاطبان بود. عجیب این است که رئیس صداوسیما نیز نتوانست یا نخواست در این موارد دخالت کند.

در سال‌های اخیر تعداد زیادتری از شبکه‌های ماهواره‌ای فارسی‌زبان، شبکه‌های اجتماعی و امکانات فضای مجازی بیش از قبل در دسترس کاربران و مخاطبان داخلی قرار گرفته‌اند. علاوه بر این پلتفرم‌های مختلف با تولید برنامه‌های نمایشی متنوع‌تر، با چارچوب‌هایی فراخ‌تر از تلویزیون، طیف‌های وسیعی از مخاطبان را جذب کرده‌اند. با این تحولات، نیاز به تنوع، کارآمدی و برنامه‌ریزی‌های کلان و به‌روزتر در صداوسیما وجود داشت که چنین اتفاقی نیفتاد و کمابیش روال قبلی ادامه یافت. البته در هر حال صداوسیما به دلیل در اختیار داشتن انحصار پخش رادیو و تلویزیون در سراسر کشور همچنان رسانه پرمخاطبی است، اما در سال‌های اخیر، گذر زمان به نفع این رسانه بزرگ نبوده است.

در دوران مسئولیت آقای علی‌عسگری، به دلیل پیشینه فنی وی، اقدامات مثبتی مانند تبدیل و انتقال سیستم فناوری قدیمی آنالوگ به دیجیتال که پایه‌های آن در دوران معاونت او در حوزه توسعه و فناوری گذاشته شده بود، صورت گرفت و همچنین راه‌اندازی سیستم تلویزیون در این دوره انجام شد.

رئیس سابق صداوسیما در جلسه تودیع خود، تولید تعداد زیاد سریال‌های تلویزیونی (بیش از ۱۷۰) را در مدت پنج سال از دستاوردهای دوران ریاستش ذکر کرد. هرچند سریال‌های اشاره‌شده در مجموع مخاطبان درخور توجهی داشته‌اند، ولی دو نکته در این خصوص شایان یادآوری است؛ یکی اینکه سریالی در حد و اندازه سریال‌های امام علی، تنهاترین سردار، سریال مختار یا قدیمی‌تر مانند روزی روزگاری و... در این پنج سال ساخته نشد و دیگر اینکه در این دوره با وجود تأکیدات مستقیم مقامات و علی‌رغم نیاز شدید جامعه گرفتار گرانی و کرونا به برنامه‌های شاد، به‌ویژه سریال‌های طنز، در این زمینه اقدام درخوری انجام نشد و در عوض تولیدات نمایشی سیاسی-امنیتی مانند گاندوی یک و دو ساخته شد.

آنچه گفته شد صرفاً رویکرد آقای علی‌عسگری، رئیس سابق صداوسیما، نبوده است؛ سال‌هاست که صداوسیما با وجود توانایی‌های زیاد به لحاظ امکانات، تجهیزات، نیروی انسانی، بودجه و اعتباری معادل یا بیشتر از سایر دستگاه‌های فرهنگی و رسانه‌ای، مرجعیت خود را در زمینه‌های مرتبط با حوزه فعالیت تعریف‌شده خود از دست داده است.

با همه نکات نقدی که اشاره شد، زحمات رئیس و نیروهای سازمان صداوسیما در حوزه‌های مختلف، در دوران فراگیری کرونا در کشور قابل تقدیر بوده و ذکر این نکته ضروری است که علاوه بر سهم ویژه رئیس صداوسیما در چگونگی عملکرد و خط‌مشی این رسانه بزرگ، بسیاری مشکلات یا انتقادات به کارکرد صداوسیما، به ساختار، شرایط و برابند توقعات بیرونی از سازمان برمی‌گردد.

توجه: مطلب مندرج صرفاً دیدگاه نویسنده است و رسانه پرسون در قبال آن هیچ موضعی ندارد.

منبع: شرق